

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Syysmäki, H. & Salakari, M. 2021. Uusi koulutusmalli takaa MS-taudin hoidossa vaadittavan tietoperustan. Talk-verkkolehti, HYVE / Health and Well-being 17.8.2021.

Link to the original publication: [URL](#)

All material supplied via Turku UAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Uusi koulutusmalli takaa MS-taudin hoidossa vaadittavan tietoperustan

17.08.2021

Kirjoittajat

Hanna Syysmäki röntgenhoitaja YAMK, Turun ammattikorkeakoulu

Minna Salakari FT, lehtori, projektipäällikkö, Turun ammattikorkeakoulu

Multippeliskleroosia eli MS-tautia sairastaa Suomessa noin kaksitoista tuhatta ihmistä. MS-hoitajien rooli on tärkeä ja osaamiselle on korkeat vaatimukset. Siitä huolimatta Suomessa ei ole tarjolla koulutusta, jonka avulla osaaminen olisi mahdollista hankkia ja jossa osaamisen taso lopuksi varmistetaan. Turun ammattikorkeakoulun Master Schoolin opinnäytetyössä määriteltiin MS-taudin hoitotyön osaamisvaatimuksia vastaavan kansallisen koulutuksen toteutusmalli.

MS-tauti on parantumaton ja etenevä neurologinen sairaus, jonka syntymekanismi ei ole tarkkaan tiedossa. MS-tauti diagnosoidaan tavallisesti noin 20–50-vuotiaana ja se on Suomessa nuorten aikuisten yleisin vakava neurologinen sairaus. Sairauden etenemiseen voidaan vaikuttaa ajoissa aloitetulla ja huolellisesti toteutetulla lääkehoidolla. Myös kuntoutuksella ja omahoidolla on tärkeä tehtävä.

MS-taudin hoitotyössä tärkeintä on oikea-aikainen potilasohjaus

MS-hoitajat työskentelevät sairauden hoidossa kiinteässä yhteistyössä muiden ammattilaisten kanssa. MS-hoitajan roolissa avaintekijä on luottamuksellinen ja kiinteä hoitosuhde sairastuneeseen ja hänen läheisiinsä. Ohjausta annetaan MS-taudista, sen hoidosta ja erityispiirteistä sekä siihen liittyvistä tutkimuksista. Lisäksi ohjaukseen kuuluu kuntoutukseen, potilaan oikeuksiin, sosiaaliturvaan ja etuuksiin liittyvät asiat.

kuva: Hoitaja neuvomassa asiakasta

Suomen MS-hoitajat ry on laatinut kansalliset toimintaohjeet MS-tautiin sairastuneen ohjauksesta sekä lääkehoidon ohjauksesta. Niissä määritellään MS-hoitajien osaamisen laatukriteerit ja vähimmäisosaaminen. Toimintaohjeiden tarkoituksena on varmistaa laadukas, tutkittuun tietoon perustuva ja sen mukaisesti toteutuva sairastuneen ohjaus. Lääkehoidon ohjauksen toimintaohje lisää osaamista sekä tietämystä MS-taudin eri muotojen lääkehoidosta.

Osaamisvaatimuksia vastaava koulutus määriteltiin benchmarking-menetelmällä

Turun ammattikorkeakoulun kehittämisen ja johtamisen Master School -tutkinnon opinnäytetyössä määriteltiin MS-taudin hoitotyön osaamisvaatimuksia vastaavan kansallisen koulutuksen toteutusmalli. Malli laadittiin Suomen MS-hoitajat ry:n toimeksiannosta ja yhteistyössä yhdistyksen edustajien kanssa.

Kehittämismenetelmänä käytettiin benchmarking-menetelmää, jossa esikuvina käytettiin kahta ulkomaista koulutusta. Ne olivat MS Certified Nurse eli MSCN, joka on Yhdysvalloissa ja Australiassa suoritettavissa oleva sertifikaattikoulutus sekä MS Nurse Professional, joka on vastaava koulutus Euroopassa. Kummassakin on erityispiirteenä se, että koulutuksen päätteeksi osallistujan tulee todistaa osaamisensa.

Benchmarking-esikuvien mukaisesti Suomessa toteutettava koulutus on verkossa. Se onkin mahdollista suorittaa omavalintaisen aikataulun mukaan. Koulutuslustoilla suorittajalle tarjotaan suomalaisten osaamisvaatimusten mukainen, monipuolinen opintomateriaali. Lisäksi opiskeluvaiheen aikana omaa osaamistaan voi varmistaa materiaaliin sisältyvillä välitesteillä.

kuva: Nuori nainen istuu sohvalla, tekee muistiinpanoja paperille ja tietokoneelle

Koulutuksen päätteeksi suoritetaan loppukoe. Myös kokeen voi suorittaa internetissä omavalintaisen aikataulun mukaan. Se muodostuu MS-taudin hoitotyön eri osa-alueita koskevista monivalintakysymyksistä. Ne painottuvat määrällisesti MS-taudin hoitotyön ydinosamisen mukaisesti. Kysymykset myös vaihtuvat joka kokeeseen, jolloin etukäteen valmistautuminen tiettyihin tehtäviin ei ole mahdollista.

Loppukokeen hyväksytyin suorittamisen jälkeen Suomen MS-hoitajat ry myöntää osaamismerkkin. Se mahdollistaa osaamisen todistamisen, vaikkapa työnhakutilanteessa. Koska MS-taudinhoitotyön sisältö kehittyy tutkimuksellisen tiedon myötä, osaamismerkillä on vanhenemisaika.

Koulutus muodostuu viidestä osa-alueesta

Koulutuksen sisällön kehittäminen aloitettiin vertailemalla MSCN- ja MS Nurse Professional -koulutusten sekä MS-hoitajat ry:n toimintaohjeiden sisältöjä keskenään. Vertailussa oli huomattavissa, että sisällöt ovat pääasiassa yhteneviä. Poikkeuksena havaittiin benchmarking-esikuvissa erillisenä osaamisalueena oleva ammatilliseen kehittymiseen liittyvä koulutus sekä MS-tautiin liittyvä tieteellinen tutkimustoiminta. Niitä ei ole määritelty Suomessa osaamisvaatimukseen kuuluviksi.

Sisällöllisesti koulutus koostuu viidestä osa-alueesta:

- MS-tauti sairautena; biologia ja fysiologia
- lääkehoito
- sairastuneen toimintakyvyn ylläpitäminen ja tukeminen

- psyykkiset ja sosiaaliset vaikutukset
- potilaan oikeudet, sosiaaliturva ja muu tukimuodot.

Jokaiseen osa-alueeseen on määritelty myös yksityiskohtaiset asiasisällöt. Nykyisistä osaamisvaatimuksista poiketen asiasisällöksi on otettu mukaan myös etniset ja kulttuuriset tekijät.

Oikeanlainen oppimisalusta tukee koulutusta

Koulutuksen reunaehtojen myötä syntyi myös vaatimuksia sille, millaisella koulutusalueella julkaisu on mahdollista. Alustan tulee mm. tukea muun kuin tekstimuotoisen materiaalin (videot, kuvat tms.), lisäämistä tai linkittämistä. Sen tulee myös tukea kirjautumista sekä käyttäjän tunnistamista ainakin loppukokeen suorittamisvaiheessa. Lisäksi loppukokeen vaihtuvat kysymykset ja hoitotyön osa-alueiden painotus kysymyksissä ovat erityisesti huomioon otettavia ominaisuuksia.

Oppimisalustaa valittaessa on syytä kiinnittää huomiota myös siihen, miten ja kenen toimesta opintomateriaalin ja loppukokeen sisältöä voidaan ylläpitää. Myös käyttöoikeuksien hallinnoinnin ja hyväksytyjen loppukoesuoritusten seurannan tulee olla mahdollisimman yksikertaista.

Opinnäytetyön tuotoksena laadittiin koulutuksen toteutusmalli ja koulutuksen sisältörunko. Lisäksi kuvattiin koulutuksen toteutusmallin asettamat vaatimukset oppimisympäristölle, jossa koulutus tullaan julkaisemaan. Ennen kuin koulutus voidaan julkaista, tulee vielä laatia koulutuksen opintomateriaali, loppukokeen kysymykset sekä valita tarkoituksenmukaisin oppimisympäristö.

Lähteet

Neuroliitto 2021. MS-tauti. Viitattu 6.6.2021. <https://neuroliitto.fi/tieto-tuki/tietoa-sairauksista/ms-tauti/>

Suomen MS-hoitajat ry. 2015. Toimintaohje. MS-tautiin sairastuneen ohjaus. Saatavilla: <https://www.ms-hoitajat.net/toimintaohje>

Suomen MS-hoitajat ry. 2021. Toimintaohje. Lääkehoidon ohjaus. Saatavilla: <https://www.ms-hoitajat.net/toimintaohje>

Syysmäki, H. 2021. MS-taudin hoitotyön osaamisen kehittäminen: osaamisvaatimuksia vastaavan kansallisen koulutuksen toteutusmalli. Kehittämisprojektin toteutuksen loppuraportti on saatavilla ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden julkaisutietokanta Theseuksesta osoitteessa <https://www.theseus.fi/handle/10024/501492>

Lisätietoja projektista saatavilla: Suomen MS-hoitajat ry / Minna Salakari. minna.salakari@ms-hoitajat.fi